

FORMATION OF THE WORLDVIEW OF MODERN YOUTH OF UZBEKISTAN**Makhbuba Akhtamovna Ashurova***fund custodian**Bukhara State University**Bukhara, Uzbekistan***ABOUT ARTICLE**

Key words: philosophy, worldview, modern Uzbekistan, young generation, education

Received: 23.12.23**Accepted:** 25.12.23**Published:** 27.12.23

Abstract: In this article, the author presented his research results on the place of philosophy in the education of modern youth of New Uzbekistan. The author shows that the modern young generation, in search of an answer to the question “what should a person focus on in order to preserve his moral principles,” often turns to philosophy.

YANGI O‘ZBEKISTON YOSHLARI DUNYO QARASHINING SHAKLLANISHI**Mahbuba Axtamovna Ashurova***fond saklovchisi**Buxoro davlat universiteti**Buxoro, O‘zbekiston***MAQOLA HAQIDA**

Kalit so‘zlar: falsafa, dunyoqarash, zamonaviy O‘zbekiston, yosh avlod, ta’lim

Annotatsiya: Ushbu maqolada muallif Yangi O‘zbekistonning zamonaviy yoshlari tarbiyasida falsafaning o‘rni haqidagi tadqiqot natijalarini taqdim etgan. Muallif ko‘rsatadiki, zamonaviy yosh avlod "inson axloqiy tamoyillarini saqlab qolish uchun nimaga e’tibor qaratishi kerak" degan savolga javob izlab, ko‘pincha falsafaga murojaat qiladi.

ФОРМИРОВАНИЕ МИРОВОЗЗРЕНИЯ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ УЗБЕКИСТАНА**Махбуба Ахтамовна Ашурова***хранитель фонда**Бухарский государственный университет**Бухара, Узбекистан*

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: философия, мировоззрение, современный Узбекистан, молодое поколение, воспитание

Аннотация: В данной статье автор изложил свои результаты исследования по вопросу место философии в воспитании современной молодёжи Нового Узбекистана. Автор показывает, что современное молодое поколение в поисках ответа на вопрос «на что же должен ориентироваться человек, чтобы сохранить свое нравственное начало» нередко обращается к философии.

KIRISH

Falsafa doimo insonlar hayotida muhim o‘rin tutgan. Qadim zamonlardan beri insoniyat tarixi o‘z davrining g‘oyalari, kayfiyati, qadriyatlarini aks ettirgan va yashagan va dolzarb bo‘lgan asarlarida unga ko‘rsatma bergan Arastudan I. Kantgacha bo‘lgan ko‘plab buyuk faylasuflarning nomlari bilan mashhur. bu davrlarning o‘zidan uzoqroq. Falsafa odamlarga o‘zlarining turli sohalarida - axloqda, estetika orqali go‘zallikni bilishda va boshqalarda ma‘lum bir axloqiy yo‘riqnomani topishga yordam berdi. Falsafa insonga donolikka muhabbat orqali o‘zini ma‘naviy va axloqiy jihatdan yuksaltirish imkonini berdi. Donolikka intilish orqali shaxs nafaqat tashqi, balki ichki dunyosini ham idrok etgan.

Jamiyatning ikkinchi ma‘naviy asosi ilgari paydo bo‘lgan din edi, lekin o‘q davridan beri u falsafa bilan yonma-yon mavjud bo‘lib, uzoq vaqt davomida ular birgalikda odamlarning qadriyatlari va axloqiy tamoyillarini shakllantirishda tayanch bo‘lib kelgan. Ammo vaqt o‘tishi bilan jamiyatning diniy tarkibiy qismi uzoq vaqt hukmronlik qilgandan so‘ng tanazzulga yuz tutdi. Bu o‘sha paytda juda ko‘p sabablarga ko‘ra sodir bo‘ldi: turli siyosiy jarayonlar, cherkov islohoti, dinning dunyoviy hukmdorlarga qaramligi va boshqalar. Jamiyatda eskirgan diniy qadriyatlar va ideallarga qandaydir muqobil kerak edi. Bizningcha, bu iltimosga javob nemis klassik falsafasi, to‘g‘rirog‘i, I.Kant falsafasi bo‘ldi. U jamiyatda to‘plangan g‘oya va qarashlarni jamlab, yangi yo‘nalishni belgilab berdi.

ASOSIY QISM

Bizning zamonamizda jamiyatning diniy va madaniy tanazzulga uchrashi bilan bog‘liq bo‘lgan jamiyatdagi axloqiy g‘oyalarning tanazzulga uchrashini ham ko‘ryapmiz. Cherkovning yagona axloqiy muhitni yaratishdagi rolining pasayishi, cherkovning ijtimoiy institut sifatidagi nufuzining pasayishi, dunyoviy ta‘lim, odamlarni real hayotdan uzoqlashtiradigan virtual texnologiyalarning o‘sishi va boshqa shunga o‘xshash jarayonlar - bularning barchasi ayniqsa, yosh avlodga kuchli ta‘sir ko‘rsatadi. Postsovet davrida tug‘ilgan va na diniy, na mafkuraviy ko‘rsatmalarga ega bo‘lmagan, hali ham yoshlik maksimalizmiga ega bo‘lgan bu yangi avlod, uning tarkibida nokonformizmning katta ulushi qo‘shilgan bo‘lsa, aslida yo‘l tanlashda yordam beradigan ijobiy qadriyatlar ko‘rsatmalarini yaratish imkoniyati yo‘q. Shunda zamonaviy avlod “inson o‘zining axloqiy

tamoyillarini saqlab qolish uchun nimalarga e'tibor qaratishi kerak" degan savolga falsafadan javob izlaydi.

Falsafa shunchaki dunyoqarash emas, u ilmiy maqomga da'vo qiladigan dunyoqarashdir. Falsafa dunyoqarashning asosiy muammolarini aql-idrok vositasida hal qilishga urinish sifatida vujudga keladi, ya'ni ma'lum mantiqiy qonuniyatlar asosida bir-biri bilan bog'langan tushuncha va hukmlarga asoslangan fikrlash. Dastlab falsafa tushunchasi kengroq ma'noda qo'llanilgan. Aslida, bu atama insoniyat tomonidan to'plangan nazariy bilimlar yig'indisini anglatadi. Qayd etish joizki, falsafa deb ataladigan qadimgilarning bilimlari nafaqat amaliy kuzatishlar va xulosalar, ilm-fanning boshlanishini, balki odamlarning dunyo va o'zlari haqidagi, inson mavjudligining mazmuni va maqsadi haqidagi fikrlarini ham qamrab olgan. Donolikning qadri shundaki, u amaliy qarorlar qabul qilishga imkon bergan va xizmat qilgan insonning xulq-atvori va turmush tarziga rahbarlik qilish. Falsafaning paydo bo'lishi o'ziga xos ma'naviy munosabatning paydo bo'lishini - dunyo haqidagi bilimlarning odamlarning hayotiy tajribasi, ularning e'tiqodlari, ideallari, umidlari bilan uyg'unligini izlashni anglatadi.

Falsafa - bu butun dunyo, undagi insonning o'rni haqidagi umumiy nazariy qarashlar tizimi, insonning olamga, insonga munosabatining turli shakllarini tushunish. Shunday qilib, falsafani insoniyat madaniyatining dunyoqarash shakli sifatida tasniflash orqali biz uning muhim belgilaridan birini ta'kidlaymiz. Falsafa dunyoqarashning nazariy darajasidir. Binobarin, falsafada dunyoqarash bilim shaklida namoyon bo'ladi va tizimlashtirilgan, tartiblangan. Falsafa - bu insonning izlanishi va uning mavjudligining asosiy savollariga javob topishi. Ilgari men zamonaviy texnika universitetida falsafaning o'rni va roli, uning muammolari va istiqbollari ustida ishlaganman. Ushbu faoliyatni davom ettirib, falsafiy bilimlarning zamonaviy dunyoda namoyon bo'lish xususiyatlarini yanada global, kengroq ma'noda o'rganish kerak. global miqyosda, keng ma'noda.

Bizning zamonaviy hayotimiz falsafani, uning hayotdagi, odamlarga yordam berishdagi rolini sezilarli darajada toraytiradi. Insoniyat tarixi davomida falsafa mafkuraviy masalalarni ko'rib chiqqan holda ijtimoiy ongning barqaror shakli sifatida rivojlandi. U dunyoqarashning nazariy asosini yoki uning nazariy yadrosini tashkil etadi, uning atrofida dunyoqarashning hayotiy darajasini tashkil etuvchi dunyoviy donolikka oid umumlashtirilgan kundalik qarashlarning o'ziga xos ma'naviy buluti shakllangan. Falsafa va dunyoqarash o'rtasidagi munosabatni quyidagicha tavsiflash mumkin: "dunyoqarash" tushunchasi "falsafa" tushunchasidan kengroqdir. Falsafa - bu ijtimoiy va individual ongning doimiy nazariy asoslab bo'ladigan shakli bo'lib, u shunchaki dunyoqarashdan ko'ra ko'proq ilmiylik darajasiga ega bo'lib, ba'zan odamda mavjud bo'lgan sog'lom fikrning kundalik darajasida. yozing yoki o'qing. Inson ma'naviyatining yaxlitligi dunyoqarashda o'z yakunini topadi. Yagona yaxlit dunyoqarash sifatida falsafa nafaqat har bir tafakkur qiluvchi shaxsning, balki alohida shaxs

sifatida hech qachon yashamagan va faqat sof mantiqiy mulohazalar bilan yashay olmaydigan, balki o'zining ma'naviyatini anglaydigan butun insoniyatning ishidir.

XULOSA

Maqsadlarni tanlay olish, u yoki bu qarorni qabul qila olish. Buning uchun unga, eng avvalo, dunyoni chuqur va to'g'ri anglash – dunyoqarash zarur. Dunyoqarash - bu insonning ob'ektiv dunyo va undagi o'rni, uning atrofidagi voqelikka va o'ziga bo'lgan munosabatiga, shuningdek, e'tiqodlari, ideallari, bilish va faoliyat tamoyillari, qadriyat yo'nalishlari haqidagi qarashlar tizimi. ana shu qarashlar asosida ishlab chiqilgan. Darhaqiqat, inson boshqa odamlarga, oilaga, jamoaga, millatga, tabiatga, umuman dunyoga ma'lum bir munosabatda bo'lganidan tashqari mavjud bo'ladi. Bu munosabatlar eng muhim savolga to'g'ri keladi:

"Dunyo nima?" Dunyo haqidagi falsafiy bilimlar aniq fanlar beradigan bilimlardan farq qiladi, garchi u, albatta, barcha fanlar ma'lumotlariga tayanadi. Falsafa olamni, birinchidan, uning yaxlitligi va birligida, ikkinchidan, inson bilan bog'liqligida, uning bilish va o'zgartirish faoliyati bilan bog'liqligida ko'rib chiqadi. Falsafa ijtimoiy ongning asosiy shakllaridan biri, dunyo va undagi insonning o'rni haqidagi eng umumiy tushunchalar tizimidir. Xulosa qilib shuni ta'kidlash kerakki, hayotning har qanday bosqichida falsafiy komponentning mavjudligi zarur. Uning mohiyati shundaki, u o'ziga xos fikrlash tarzini shakllantirishga hissa qo'shadi, sizni hayotning mazmuni, mavjudlik masalalari haqida o'ylashga majbur qiladi, hayotdagi qadriyatlarni birinchi o'ringa qo'yadi va sizni muayyan vaziyatdan to'g'ri yo'lga yo'naltiradi.

Falsafa mutlaqo zarur, chunki usiz hayot bo'lmaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Gadoeva L. E. QUALITY OF LIFESTYLE SOCIO-PHILOSOPHICAL CATEGORY //Oriental Journal of Social Sciences. – 2022. – T. 2. – №. 03. – C. 62-66.
2. Shakhnoza R., Amanovna H. A. PSYCHOLOGICAL FACTORS OF STRENGTHENING INTERPERSONAL RELATIONS IN FAMILIES //Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities. – 2023. – T. 11. – №. 4. – C. 1439-1447.
3. Mukhlisa, Akhmedova, and Huseynova Abira Amanovna. "SOCIAL PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF WORKING WITH DISORDERED YOUTH." Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities 11.4 (2023): 1448-1452.
4. Choriyeva , M. A. . (2023). EXISTENTIALISM: BRIEFLY ABOUT THE MOST IMPORTANT THINGS. Journal of Social Research in Uzbekistan, 3(06), 18–23. <https://doi.org/10.37547/supsci-jsru-03-06-04>
5. Choriyeva M. A. THE VALUE OF THE PHILOSOPHICAL IDEAS OF FIRDAVSI IN THE EDUCATION OF YOUTH //Oriental Journal of History, Politics and Law. – 2023. – T. 3. – №. 06. – C. 136-141.

6. Aliyevna C. M. EXISTENTIALISM AND ITS FUNCTION //Journal of Social Sciences and Humanities Research Fundamentals. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 09-11.
7. Huseynova A. ОКАЗАНИЕ ПОМОЩИ ДЕТЯМ-СЫРОТАМ–ОДИН ИЗ ВАЖНЕЙШИХ НАПРАВЛЕНИЙ СОЦИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2022. – Т. 19. – №. 19.
8. Хусейнова А. А. INSON KAPITALINI O'RGANISHNING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI: <https://doi.org/10.53885/edinres.2022.8.08.042> Xuseynova Abira Amanovna Buxoro davlat universiteti Psixologiya kafedrası professori <https://orcid.org/0000-0002-1194-4977> //Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал. – 2022. – №. 8. – С. 294-299.
9. Gadoeva L. E., Rakhmatullaeva K. STAGES OF FORMATION OF HEALTHY LIFESTYLE AND ETHNO-MEDICAL CULTURE IN UZBEKISTAN: ANALYSIS OF EXPERIENCES //Builders Of The Future. – 2022. – Т. 2. – №. 03. – С. 1-6.
10. Гадоева Л. Э. История развития понятия «здоровый образ жизни» в Узбекистане //Наука, техника и образование. – 2020. – №. 11 (75). – С. 46-49.
11. Gadoeva L. ETHNOSOCIAL ASPECTS OF A HEALTHY LIFESTYLE //Theoretical & Applied Science. – 2019. – №. 9. – С. 446-449.
12. Gadoeva L. E. Questions of humanism in the works of academician I. Muminov //International journal of humanitarian and natural sciences. – 2018. – №. 5-2.
13. Gadoyeva, L. E. (2018). Voprosy gumanizma v rabotakh akademika I. Muminova. *Mezhdunarodnyy zhurnal gumanitarnykh i yestestvennykh nauk*, (5-2).
14. Гадоева Л. Э. ТАЪЛИМ ВА ТИББИЁТ СОҲАСИДА ЭРИШИЛГАН ЮТУҚЛАРНИНГ ФАЛСАФИЙ МОҲИЯТИ //УЧЕНЫЙ XXI ВЕКА. – С. 82.
15. Choriyeva M. A. THEORY OF KNOWLEDGE AND RATIONALISM IN THE PHILOSOPHY OF FIRDAVSI //European International Journal of Pedagogics. – 2023. – Т. 3. – №. 06. – С. 104-108.
16. Choriyeva M. A. THEORY OF KNOWLEDGE AND RATIONALISM IN THE PHILOSOPHY OF FIRDAVSI //European International Journal of Pedagogics. – 2023. – Т. 3. – №. 06. – С. 104-108.
17. Choriyeva M. A. THE THEORETICAL ORIGIN OF FIRDAUSI'S PHILOSOPHICAL WORLD VIEWS.(ANALYSIS OF PART 1) //Journal of Social Research in Uzbekistan. – 2022. – Т. 2. – №. 04. – С. 34-39.
18. Choriyeva M. A. The theoretical origin of firdausi's philosophical world views.(analysis of part 3) //Builders Of The Future. – 2022. – Т. 2. – №. 03. – С. 7-12.